

17.2.2017

Lantayhteistyön ja urakointipalvelujen mahdollisuudet -kyselyn yhteenveto

Sisällys

1 Taustaa	2
2 Kyselyn toteutus ja kohderyhmä	2
3 Kyselyn tuloksia	2
4 Yhteenveto	8
5 Jatkosuunnitelma	8
Lähteet.....	9

Sami Talola ja Sanna Tikander, RANKU-hanke 17.2.2017

Ravinneneutraali kunta on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima kolmivuotinen kehittämishanke. Sen tavoitteena on edistää orgaanisten ravinteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä mahdollisimman lähellä syntypaikkaansa sekä kehittää uusi Ravinneneutraali kunta -toimintamalli. Hanke on osa ympäristöministeriön ravinteiden kierrätystä edistävää ja Saaristomeren tilan parantamista koskevaa ns. Raki-ohjelmaa. www.ymparisto.fi/ranku

Lantayhteistyö ja urakointipalvelut -kyselyn yhteenveto

1 Taustaa

Ravinneneutraali kunta (RANKU) on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima kolmivuotinen kehittämisshanke. Sen tavoitteena on edistää orgaanisten ravinteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä mahdollisimman lähellä syntypaikkaansa sekä kehittää uusi Ravinneneutraali kunta -toimintamalli. Hanke on osa ympäristöministeriön ravinteiden kierrätystä edistävää ja Saaristomeren tilan parantamista koskevaa Raki-ohjelmaa.

Lantayhteistyön ja urakointipalvelujen mahdollisuudet -kyselyn tavoitteena oli kartoittaa Vehmaan, Taivassalon ja Mynämäen viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien lannan ravinteiden kierrättämiseen sekä viljely- ja koneurakointikäytäntöihin liittyviä ratkaisuja ja niihin liittyviä kehittämistarpeita. Toisena keskeisenä tavoitteena oli löytää lantayhteistyöstä ja urakointipalveluista kiinnostuneita toimijoita. Kyselyn ohessa kartoitettiin myös kyselyn kohderyhmän ulkopuolisia, muita potentiaalisia yhteistyötahoja.

Jatkossa tavoitteena on luoda edellytyksiä ravinteiden kierrätystä edistävien paikallisten verkostojen rakentamiseen yhdessä viljelijöiden, biokaasulaitosyrityksen, kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Asian eteenpäin viemisessä on suunniteltu sovellettavan viljelijä-teollisuusyritys-kunta toimintamallia, joka perustuu RANKU-hankkeessa jo aiemmin kokeiltuun ja hyväksi havaittuun toimintatapaan.

2 Kyselyn toteutus ja kohderyhmä

RANKU-hanke toteutti kyselyn yhteistyössä MTK-Varsinais-Suomen kanssa ja kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-kyselynä. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostitse 15.11.2016 MTK-Varsinais-Suomen kautta Vehmaan, Mynämäen ja Taivassalon tuottajayhdistysten sähköpostilistalla oleville henkilöille. Kysely oli avoinna 15.12.2016 asti. Lisäksi kaikille avoin linkki kyselyyn oli RANKU-hankkeen verkkosivuilla www.ymparisto.fi/ranku.

Kysely oli suunnattu Vehmaan, Mynämäen ja Taivassalon viljelijöille sekä maaseutuyrittäjille. Kyselyyn saatiin yhteensä vain 12 vastausta. Vastausten pienestä määrästä johtuen tuloksilla ei ole yleistettävyyttä. Seuraavassa luvussa on kuvattu kyselyyn saatuja vastauksia.

3 Kyselyn tuloksia

Kysymyksiä ja vastauksia:

1. Tilan talouskeskuksen tai yrityksen toimipisteen sijaintikunta (vastaajien määrä: 12)

Kunnittain vastausten lukumäärä jakautui seuraavasti: Vehmaa 6, Mynämäki 5 ja Nousiainen 1.

2. Päätuotantosuunta/-tuotantosuunnat (vastaajien määrä: 12)

Vastaajien oli mahdollista ilmoittaa yksi tai useampia päätuotantosuuntia. Yleisin vastaajien ilmoittama päätuotantosuunta oli kotieläintuotanto (7 vastausta), toiseksi yleisin päätuotantosuunta oli kasvintuotanto (5 vastausta) ja kolmanneksi yleisin koneurakointi (3 vastausta).

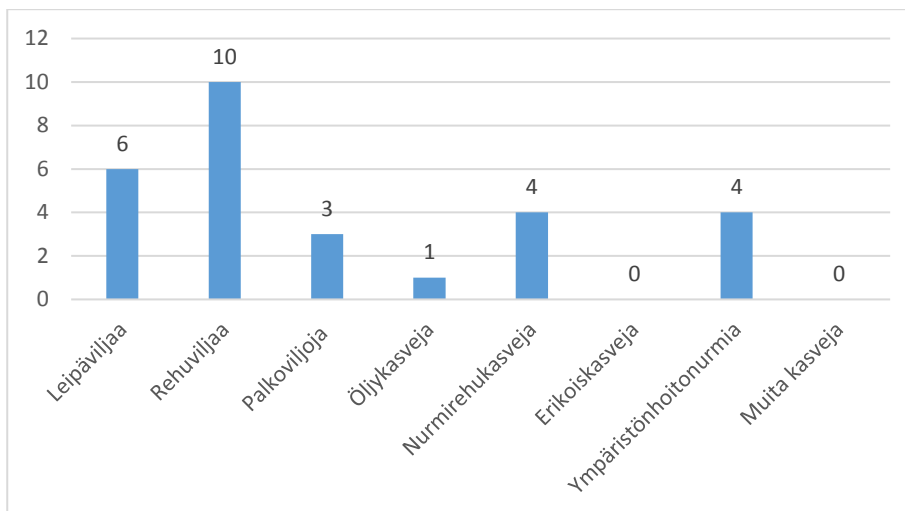
3. Viljelymenetelmä (vastaajien määrä: 12)

Kaikki vastaajat ilmoittivat viljelevänsä tavanomaisesti, eli yhtään luomuviljelijää ei vastannut kyselyyn.

4. Mitä tilalla viljeltiin v. 2016 (vastaajien määrä: 12)

Kuviossa 1. on esitetty tilojen pellonkäyttöä kuvaavien vastausten lukumäärä. Kymmenellä tilalla viljeltiin rehuviljaa ja kuudella tilalla leipäviljaa. Neljällä tilalla viljeltiin nurmirehukasveja sekä ympäristönhoitonurmia. Valkuaisomavaraisuutta lisääviä palkoviljoja viljeltiin kolmella tilalla ja öljykasveja yhdellä tilalla.

Kuvio 1. Mitä tiloilla viljeltiin vuonna 2016 (12 vastaajaa)

5. Jos tilallasi on kotieläimiä, merkitse rastilla kotieläimet ja arvioi eläinmäärä (vastaajien määrä: 7)

Kotieläimiä oli seitsemällä tilalla. Sikataloutta harjoitti neljä tilaa. Kahdella tilalla oli sekä emakoita että lihasikoja, yhdellä lihasikoja ja yhdellä emakoita. Karjataloista kaksi harjoitti lypsykarjataloutta, lisäksi yhdellä tilalla oli munituskanoja ja muita kotieläimiä. Hevosia ei ollut vastausten mukaan yhdelläkään tilalla.

6. Hallinnassa oleva peltoala (vastaajien määrä: 12)

Omaa peltoa vastaajilla oli keskimäärin 40,17 hehtaaria ja vuokrapeltoa 27,67 hehtaaria. Yhteensä vastaajilla oli käytössään peltoa keskimäärin noin 68 hehtaaria vuonna 2016.

7. Onko tila sitoutunut ympäristökorvaukseen (vastaajien määrä: 12)

Ympäristökorvaukseen oli vastaajista sitoutunut 10 viljelijää ja kaksi oli jättäytynyt sitoumuksen ulkopuolelle.

8. Onko tilalla käytetty lantaa v. 2016 (vastaajien määrä: 12)

Yhdeksällä tilalla oli käytetty lantaa vuonna 2016.

9. Jos vastasin edelliseen kysymykseen kyllä, mitä lantaa tilalla oli käytetty (vastaajien määrä: 9)

Kahdeksalla tilalla oli käytetty lietelantaa ja kahdella tilalla kuivalantaa vuonna 2016. Toisella kuivalantaa käyttäneellä tilalla käytetyn lannan virtsa oli imeytetty kuivikkeisiin ja toisella virtsa oli kerätty erikseen. Yhdelläkään tilalla ei ollut käytetty separoitua lietelantaa.

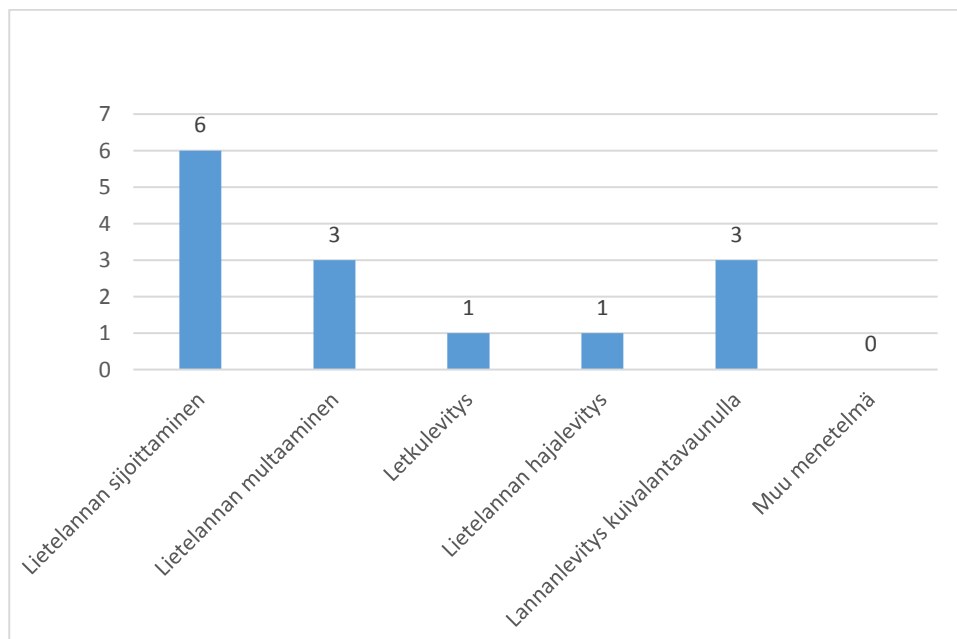
10. Onko tilalla käytetty biokaasulaitoksen tuottamia lannoitevalmisteita viime vuosina (vastaajien määrä: 12)

Kolmella tilalla oli käytetty biokaasulaitoksen tuottamia lannoitevalmisteita. Lisäksi kolme viljelijää vastasi että ei ole käyttänyt kyseisiä lannoitevalmisteita, mutta on kiinnostunut asiasta.

11. Käytetyt lannanlevitysmenetelmät (vastaajien määrä: 11)

Yleisin käytetyistä lannanlevitysmenetelmistä oli lietelannan sijoittaminen (6 vastausta). Ainoastaan yhdellä tilalla oli käytössä lietelannan hajalevytyks. Kuviossa 2. on kuvattu käytettyihin lannanlevitysmenetelmiin saattujen vastausten lukumääriä. Kolmella tilalla oli käytetty kahta eri lannanlevitysmenetelmää ja kahdeksalla tilalla yhtä lannanlevitysmenetelmää

Kuvio 2. Tiloilla käytetyt lannanlevitysmenetelmät (11 vastaajaa)

12. Onko tila luovuttanut lantaa muille toimijoille v. 2016 (vastaajien määrä: 11)

Ainoastaan kaksi tilaa oli luovuttanut lantaa muille toimijoille 2016.

13. Onko esiintynyt ongelmia lannan luovutuksessa (vastaajien määrä: 9)

Kahdeksan vastaajan mukaan lannanluovutuksessa ei ollut esiintynyt ongelmia.

Yksi vastaaja mainitsi ongelmana olevan sen, että: "...ei saada korvausta".

14. Onko tila vastaanottanut lantaa muilta toimijoilta v. 2016 (vastaajien määrä: 12)

Neljä tilaa oli ottanut lantaa vastaan muilta toimijoilta 2016.

15. Onko esiintynyt ongelmia lannan vastaanottamisessa (vastaajien määrä: 12)

Kaikki vastasivat, että lannan vastaanottamisessa ei ollut esiintynyt ongelmia.

16. Olisitko kiinnostunut luovuttamaan lantaa tulevaisuudessa (vastaajien määrä: 9)

Viisi vastaajista oli kiinnostunut luovuttamaan lantaa tulevaisuudessa muille toimijoille. Perusteluksi tähän mainittiin korkeat fosforitasot ja se, että oma peltoala ei välttämättä riitä lannanlevitysalaksi.

17. Olisitko kiinnostunut vastaanottamaan lantaa tulevaisuudessa muilta toimijoilta (vastaajien lukumäärä: 12)

Viisi vastaajista oli kiinnostunut vastaanottamaan lantaa muilta toimijoilta tulevaisuudessa. Perusteluksi tähän mainittiin: ”lannoitteiden kalleuden vuoksi”, ”kustannuskysymys” ja ”jos jossain vaiheessa peltoa on eläinmäärän tuottamaan lantaan paljon”.

18. Olisitko kiinnostunut tuottamaan peltobiomassaa biokaasutukseen (vastaajien määrä: 12)

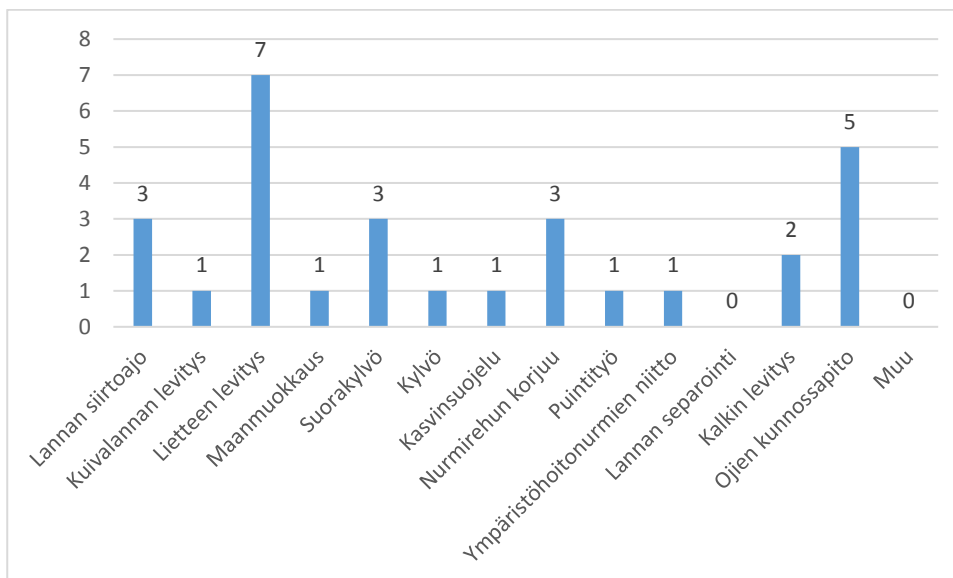
Kahdeksan vastaajaa oli kiinnostunut tuottamaan peltobiomassaa biokaasutukseen. Tämän edellytyksenä mainittiin: ”...kilpailukykyinen tuotto, sopivan hintainen korjuukustannus sekä hyvinä vuosina ylimääräinen säilörehu”.

19. Mitä koneurakointipalveluja tilalla on käytetty viime vuosina (vastaajien määrä: 9)

Yhdeksällä tilalla oli käytetty koneurakointipalveluja. Kahdeksan tilaa yhdeksästä oli käyttänyt useampaa kuin yhtä urakointipalvelua. Yleisimmin käytettyjä koneurakointipalveluita olivat lietteen levitys (7 tilaa) ja ojien kunnossapito (5 tilaa). Kuviossa 3. on kuvattu erilaisten koneurakointipalvelujen käyttöä kyselyyn vastanneilla tiloilla.

Neljällä kasvintuotantotilalla viidestä oli käytetty lietteen levitykseen urakointipalveluja. Sikataloutta harjoittavilla tiloilla vain yksi neljästä tilasta oli käyttänyt lietteen levitykseen urakointipalveluja.

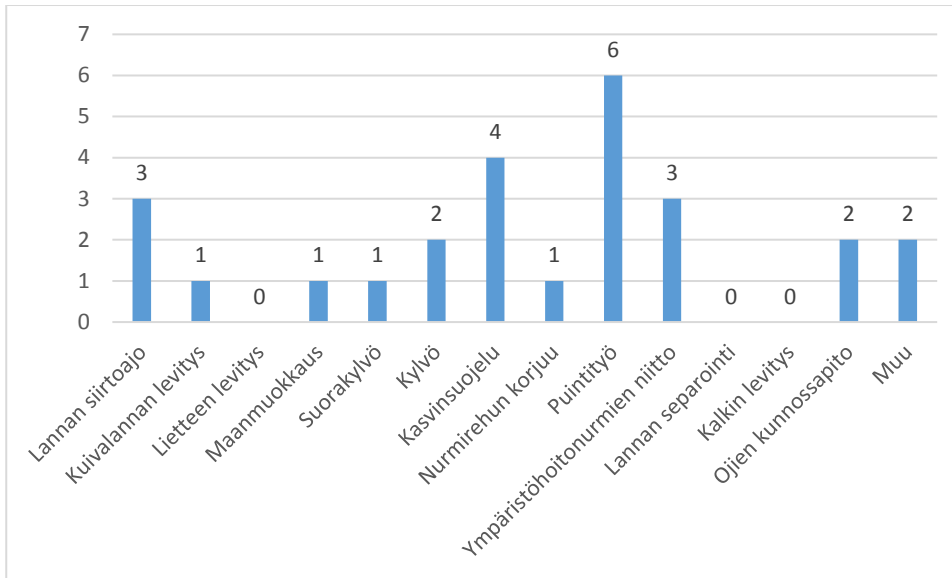
Kuvio 3. Mitä koneurakointipalveluja tiloilla on käytetty viime vuosina (9 vastaajaa)

20. Mitä koneurakointipalveluja tila on tarjonnut muille toimijoille viime vuosina (vastaajien määrä: 8)

Muille toimijoille tarjotuista koneurakointipalveluista yleisin oli puintityö (6 tilaa). Kuviossa 4. on kuvattu se, mitä koneurakointipalveluja tilat ovat tarjonneet muille toimijoille. Kohdassa muu urakointipalvelu esiin nousivat sokerijuurikkaan nosto ja kuivaheinän korjuutyöt.

Kuvio 4. Mitä koneurakointipalveluja tilat ovat tarjonneet muille toimijoille (8 vastaajaa)

21. Oletko ollut tyytyväinen koneurakointipalveluja tarjoavien toimijoiden palveluihin (vastaajien määrä: 10)

Yhdeksän kymmenestä vastaajasta oli tyytyväisiä koneurakointipalveluja tarjoavien toimijoiden palveluihin. Ainut asiaan liittyvä kriittinen maininta tuli säilörehun korjuun viivästymiseen liittyen.

22. Mitä koneurakointipalveluja tila/maaseutuyritys olisi kiinnostunut tarjoamaan muille toimijoille tulevaisuudessa (vastaajien määrä: 3)

Kolme vastaajaa oli kiinnostunut tarjoamaan koneurakointipalveluja muille toimijoille tulevaisuudessa. Mahdollisina tarjottavina palveluina vastaajat mainitsivat lannan/lietteen siirron ja levityksen, lietteen multauksen sekä kasvinsuojeluruiskutuksen. Kaksi koneurakointipalvelujen tarjoamisesta kiinnostuneista oli tarjonnut urakointipalveluja jo aiemminkin.

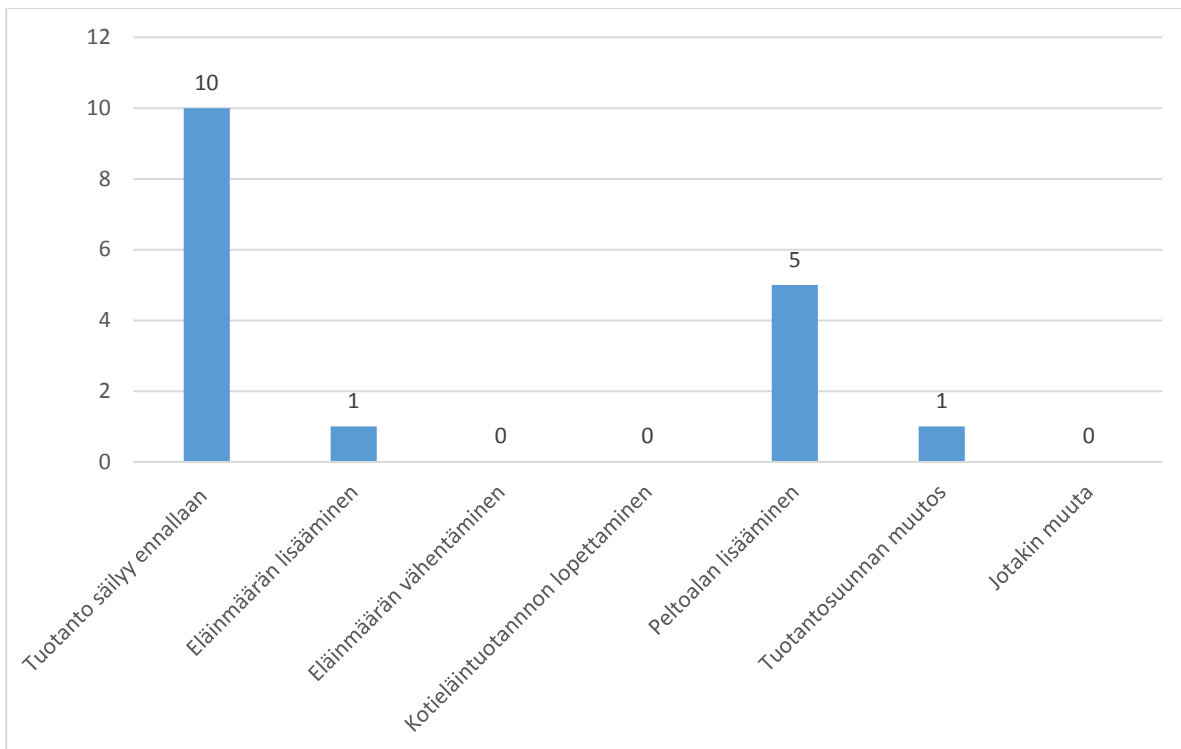
23. Mitä koneurakointipalveluja tila/maaseutuyritys olisi kiinnostunut hankkimaan muilta toimijoilta tulevaisuudessa (vastaajien määrä: 3)

Ainoastaan yksi vastaaja oli kiinnostunut hankkimaan koneurakointipalveluja muilta toimijoilta.

24. Mitkä seuraavista vaihtoehtoista kuvaavat tilan tuotantoa koskevia tulevaisuudensuunnitelmia (vastaajien määrä: 12)

Tilan tulevaisuudensuunnitelmista kysyttäessä kymmenen vastaajaa arvioi tilan tuotannon säilyvän ennallaan ja viisi arvioi peltoalansa lisääntyvän. Vastaajien oli mahdollista valita yksi tai useampia vaihtoehtoja. Kuviossa 5. ilmenevät esitetyt ja vastaajien valitsemat vaihtoehdot.

Kuvio 5. Tilojen tuotantoa koskevia tulevaisuudensuunnitelmia kuvaavat vaihtoehdot (12 vastaajaa)

25. Ravinneneutraali kunta -hankkeen tavoitteena on edistää orgaanisten ravinteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä. Samalla etsitään paikallisia ratkaisuja, jotka tukevat ja edistävät elinkeinotoimintaa ja toimijoiden verkostoitumista. Kerro meille ravinnekierrätysidea, jolla voidaan viedä tärkeää asiaa eteenpäin (vastaajien määrä: 1)

Kysymykseen saatiin yksi vastaus: "Kaupalliset ideat kannattaa pitää itsellään".

26. Olisitko kiinnostunut osallistumaan lantayhteistyötä ja koneurakointia edistävään toimintaan Vakka-Suomen alueella (esim. lannan separointi, ravinteiden kierrätykseen liittyvät verkostoitumistilaisuudet yms.) (vastaajien määrä: 9)

Kuusi vastaajaa oli kiinnostunut osallistumaan lantayhteistyötä ja koneurakointia edistävään toimintaan.

27. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, ja haluat lisätietoa kyselyn pohjalta suunniteltavasta toiminnasta, jätäthän meille yhteystietosi (vastaajien määrä: 7)

Seitsemän vastaajaa oli kiinnostunut vastaanottamaan jatkossa tietoa hankkeen toiminnasta.

4 Yhteenveto

Lantayhteistyön ja urakointipalvelujen mahdollisuudet -kyselyn tavoitteena oli kartoittaa lannan ravinteiden kierrättämiseen sekä viljely- ja koneurakointikäytäntöihin liittyviä ratkaisuja ja niihin liittyviä kehittämistarpeita Vehmaan, Taivassalon ja Mynämäen RANKU-kunnissa. Vastaajien pienestä määrästä johtuen kyselyn perusteella ei voida arvioida kyselyn kohdealueen tilannetta yleisellä tasolla. Tältä osin kyselyn tavoite ei toteutunut. Toisena tavoitteena oli löytää lantayhteistyöstä ja urakointipalveluista kiinnostuneita toimijoita. Kuusi toimijaa oli kiinnostuneita osallistumaan lantayhteistyötä ja koneurakointia edistävään toimintaan (esim. lannan separointi, ravinteiden kierrätykseen liittyvät verkostoitumistilaisuudet). Kolmella tilalla oli käytetty biokaasulaitoksen tuottamia lannoitevalmisteita ja lisäksi kolme viljelijää ei ollut käyttänyt kyseisiä lannoitevalmisteita, mutta oli kiinnostunut asiasta.

Luonnonvarakeskuksen (www.luke.fi) tilastotietokannan mukaan Varsinais-Suomessa maataloilla oli käytössä peltoa keskimäärin 54 ha vuonna 2015. Kyselyyn vastanneiden tilojen keskimääräinen käytössä oleva peltoala oli suurempi kuin alueella keskimäärin. Vastanneiden tilojen tulevaisuudensuunnitelmiin kuului maataloustuotannon jatkaminen ja/tai pelto- ja eläinmäärän lisääminen. Vastaukset kuvaavatkin kahden toista tuotantonsa jatkavan tilan näkemyksiä.

Kyselyn rinnalla kartoitettiin myös kyselyn kohderyhmän ulkopuolisia, muita potentiaalisia yhteistyötahoja. Jatkossa tavoitteena on luoda edellytyksiä ravinteiden kierrätystä edistävien paikallisten verkostojen rakentamiseen.

5 Jatkosuunnitelma

Kyselyn tulosten ja hankkeen yritys yhteistyön pohjalta Vehmaalle suunnitellaan kyselyn teemoihin liittyvä verkostoitumistilaisuus. Asian eteenpäin viemisessä sovelletaan viljelijä-teollisuusyritys-kunta toimintamallia, joka perustuu RANKU-hankkeessa jo aiemmin kokeiltuun ja hyväksi havaittuun toimintatapaan.

Tavoitteena on järjestää verkostoitumistilaisuus lantayhteistyöstä, orgaanisista lannoitevalmisteista ja urakoinnista kiinnostuneille toimijoille. Tilaisuuteen kutsutaan kohdealueelta asiasta kiinnostuneita toimijoita mm. viljelijät ja maaseutuyrittäjät, kuntien maaseututoimien edustajat, tukirahoituksen asiantuntija, lannoitevalmisteita levittävä urakoitsija, biokaasulaitoksen edustaja sekä orgaanisten lannoitteiden asiantuntijataho.

Tilaisuudessa keskustellaan orgaanisten lannoitevalmisteiden hyödyntämismahdollisuuksista, koneurakoinnista sekä lantayhteistyöstä. Lisäksi tutustutaan biokaasulaitoksen toimintaan ja sen tuotannollisiin ratkaisuihin. Keskustelun teemoina ovat myös maatilamittakaavan biokaasulaitoksen ja/tai tilojen yhteisen biokaasulaitoksen perustamismahdollisuudet ja niihin liittyvä investointitukirahoitus.

Lähteet

Lantayhteistyön ja urakointipalvelujen mahdollisuudet kyselyaineisto (2016). RANKU-hanke/Varsinais-Suomen ELY-keskus.

LUKE (2017) Tilastotietokanta, maataloustilastot: www.luke.fi (luettu 29.1.2017).

Ravinneneutraali kunta on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima kolmivuotinen kehittämishanke. Sen tavoitteena on edistää orgaanisten ravinteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä mahdollisimman lähellä syntypaikkaansa sekä kehittää uusi Ravinneneutraali kunta -toimintamalli. Hanke on osa ympäristöministeriön ravinteiden kierrätystä edistävää ja Saaristomeren tilan parantamista koskevaa ns. Raki-ohjelmaa. www.ymparisto.fi/ranku